
METSÄHALLITUS
Kuva: Sami Säily / Ahmavaara

Metsähallituksen lausunto, HE 100/2023

YLEISTÄ

- Esitys selkiyttää saamelaiskäräjien roolia, sekä tuo kansainvälisissä sopimuksissa tunnustetut periaatteet osaksi kansallista lainsäädäntöä.
- Metsähallitus kiinnittää huomion erityisesti ehdotettuun 9 §:ään (yhteistoiminta- ja neuvotteluvelvoite), 9 a §:ään (saamelaisten oikeuksien huomioiminen viranomaisten ja muiden julkisia hallintotehtäviä hoitavien toiminnassa) sekä 9 b §:ään (menettely yhteistoiminnassa ja neuvotteluissa)

Metsähallituksen lausunto, HE 100/2023

9 § Yhteistoiminta- ja neuvotteluvelvoite

- Säännöstä ehdotetaan uudistettavaksi aiempaa enemmän yhteistyötä painottavaksi ja sen on tarkoitus täyttää myös niin sanotun vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen periaatteen asettamat vaatimukset
    - Metsähallitus katsoo, että lakiesitys pääosin selkiyttää neuvottelumenettelyjä.
    - Metsähallitus käytännössä toteuttaa jo nykyisin neuvottelumenettelyjä (Akwé:Kon) niissä asioissa joilla on erityinen merkitys saamelaisille.
        - LVS
        - HKS:t
        - Metsästyksen-, kalastuksen ja maastoliikenteen kiintiöpäätökset
    - Luettelon kohdan yksi muutosta korvata yhdyskuntasuunnittelu termi alueiden käytön termillä Metsähallitus ei näe tarpeellisena
    - Luettelon kohta viisi *luonnon monimuotoisuutta ja ilmastonmuutosta koskevat toimet* tulisi poistaa, koska ilmaisu on liian yleisluonteinen ja lavea.
- Esityksen perusteluissa MH:n tapa neuvotella yleisistä periaatteista ja linjauksista nähdään hyvänä. Puollamme tätä ja katsomme että neuvotteluvelvoitetta ei tule ulottaa yksittäisiin ratkaisuihin, kuten yksittäisten henkilöiden tai yritysten lupiin, vuokrauksiin tai sopimuksiin jne. Edelliseen perustuen, luettelon kohdan kaksi lisäys suojelutoimien toteuttamisesta tulisi poistaa, koska se vaikuttaa yksittäiseltä toimelta.

Metsähallituksen lausunto, HE 100/2023

9 a § Saamelaisten oikeuksien huomioonottaminen viranomaisten ja muiden julkisia hallintotehtäviä hoitavien toiminnassa

- Yleissäännös jolla konkretisoidaan, mitä perus- ja ihmisoikeuksien turvaaminen käytännössä edellyttää viranomaiselta.
- Metsähallitus tuo esille sen, että se ei pysty tekemään ratkaisujaan koskemaan etnisenä ryhmänä pelkästään saamelaisia.
    - Paliskuntien jäseninä on muitakin kuin saamelaisia, merkittävä osa kotiseutualueen asukkaista on muita kuin saamelaisia ja saamelaisista merkittävä osa asuu muualla kuin kotiseutualueella.
    - Metsähallituksella ei ole käytännön toiminnassaan mahdollisuuksia tunnistaa ja erottaa saamelaisia muista paikallisista oikeuksien käyttäjistä eikä ulkosaamelaisia muista ulkopaikkakuntalaisista esimerkiksi metsästyksen ja kalastuksen luvituksessa.
- Metsähallitus korostaa, että lainsäädäntö ei saisi jäädä siten epäselväksi, että sen soveltamisesta, tai laajemminkin yhteisvaikutuksesta muiden lakien kanssa, aiheutuisi Metsähallitukselle sellaista saamelaisten oikeudelliseen asemaan liittyvää harkintavallan käyttöä, jota laissa tai sen perusteluissa ei olisi ohjattu riittävän selkeästi.

Metsähallituksen lausunto, HE 100/2023

9 b § Menettely yhteistoiminnassa ja neuvotteluissa

- Metsähallituksen mielestä on kannatettavaa säännellä yhteistoiminta- ja neuvottelumenettelyistä selkeästi.
- Metsähallitus on jo voimassa olevan lain 9 §:n neuvotteluissa noudattanut säädöksessä kuvattua menettelyä siten, että neuvottelut käydään oikea-aikaisesti, tietoon perustuen ja vilpittömin mielin.
- Neuvotteluista on tärkeää laatia pöytäkirjat joissa perustellaan näkemykset ja lopulliset päätökset sekä myös ne asiat joista ei mahdollisesti päästä yhteisymmärrykseen.

Kuva: Jari Salonen / Pallastunturit Särkitunturilta nähtynä